

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในการเป็นนักปฏิบัติการคุณภาพสูงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สาขาเวชกิจฉุกเฉิน ในประเทศไทย

DESIRED CHARACTERISTICS OF GRADUATES IN HIGH QUALITY PRACTITIONERS TOWARD REQUIREMENTS OF GRADUATE USERS IN EMERGENCY MEDICAL TECHNICIAN, THAILAND

นงนารถ สุขลิ้ม¹ อาจินต์ สงทับ² บุปผา รักษานาม¹ สุขุมภรณ์ ศรีวิศิษฐ์¹

¹วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง ²คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

E-mail address: Buppha@scphtrang.ac.th

บทนำ

การผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ในการเป็นนักปฏิบัติการคุณภาพสูงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สาขาเวชกิจฉุกเฉิน มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์แผนการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการศึกษารวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว สถานะการเจ็บป่วยของประชาชน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและนโยบายในแผนต่างๆ อย่างมีมาตรฐานและทันกับสถานการณ์ (สถาบันพระบรมราชชนก, 2549; สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ, 2552)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการผู้ใช้บัณฑิตในการเป็นนักปฏิบัติการคุณภาพสูง สาขาเวชกิจฉุกเฉินในประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในการเป็นนักปฏิบัติการคุณภาพสูง สาขาเวชกิจฉุกเฉินในประเทศไทย

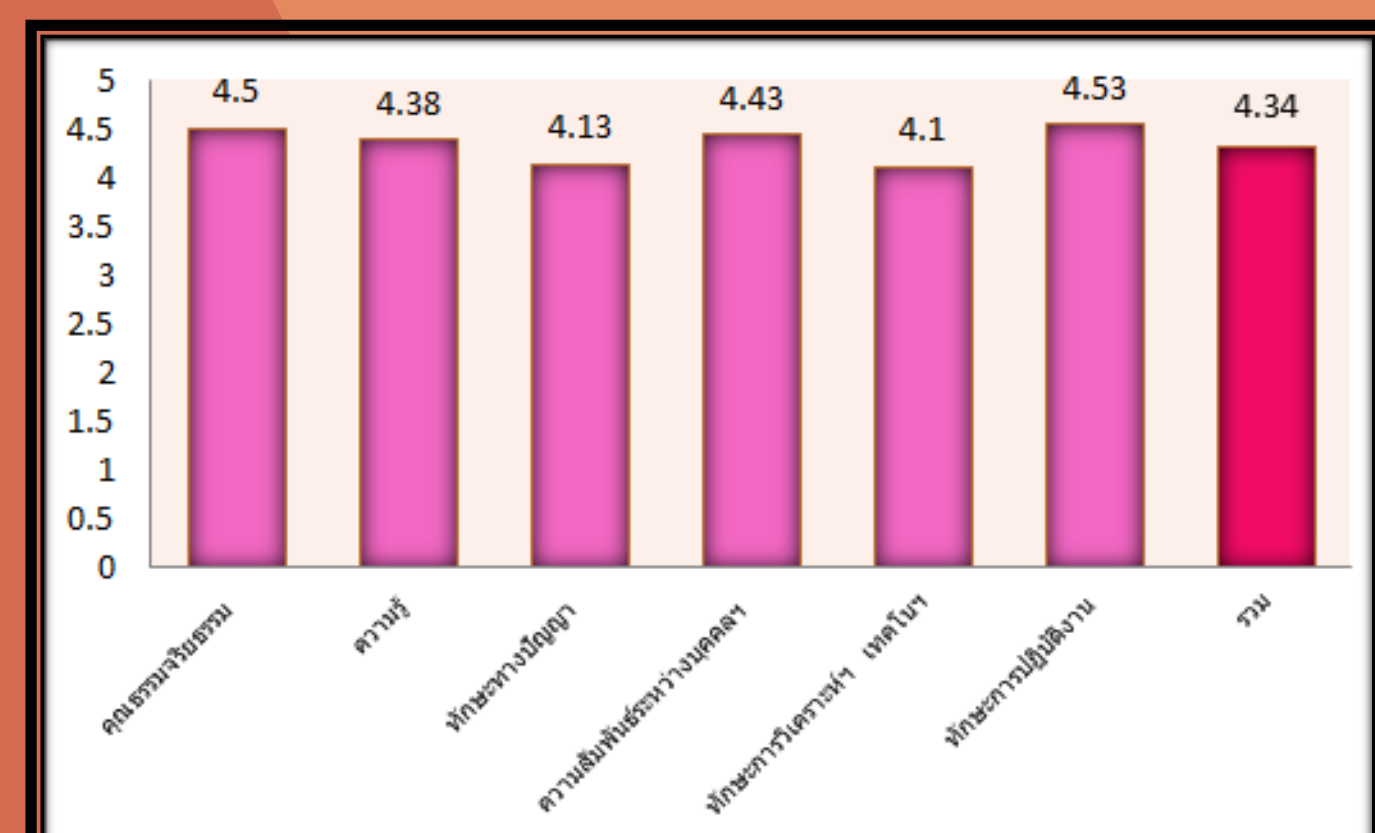
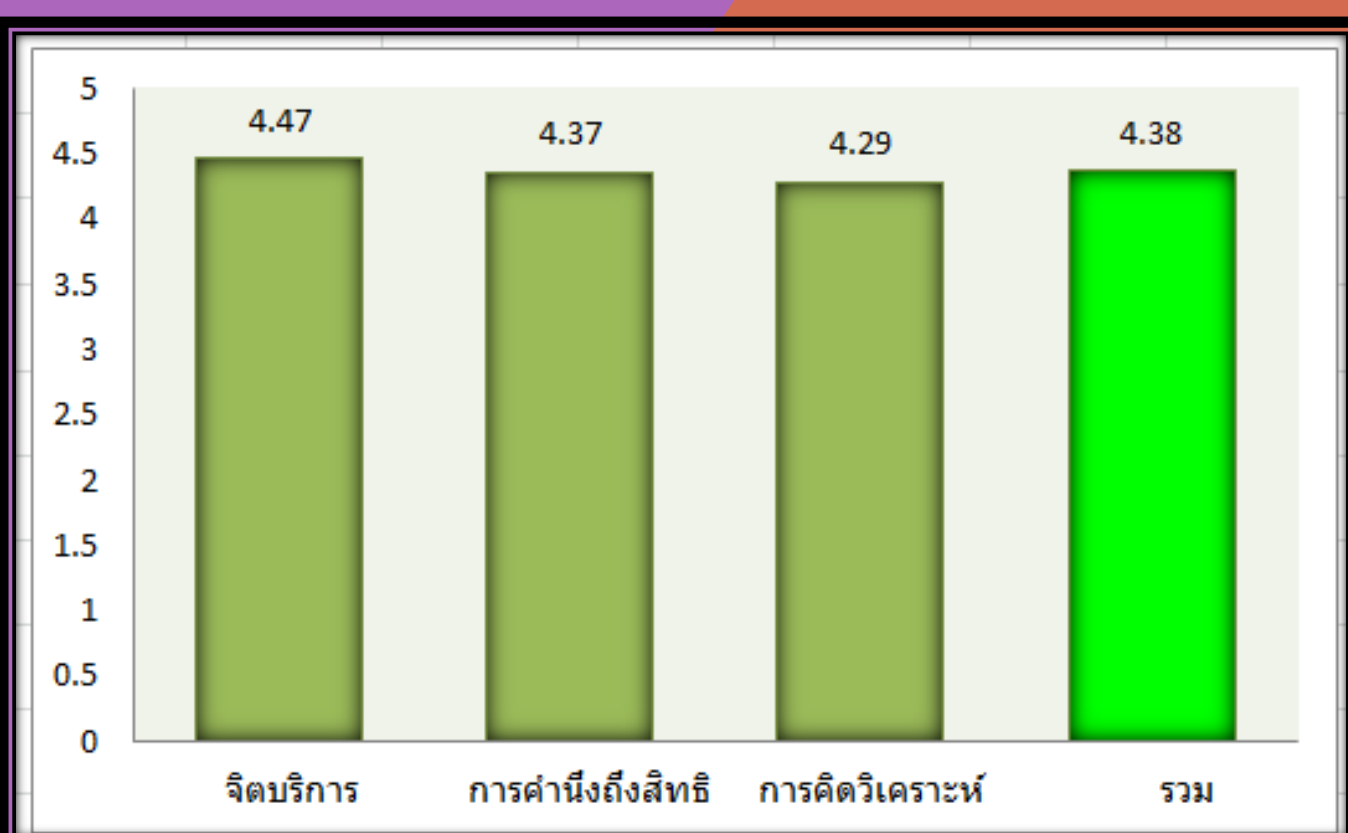
วิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบเชิงสำรวจ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วไป ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน หัวหน้าแผนกอุบัติเหตุฉุกเฉิน หัวหน้าแผนกอุบัติเหตุฉุกเฉินและหน่วยกู้ชีพ และหัวหน้าหน่วยกู้ชีพ และอื่นๆ ได้แก่ แพทย์เวชศาสตร์ฉุกเฉิน แพทย์ประจำห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน พยาบาลวิชาชีพประจำห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน และเจ้าพนักงานเวชกิจฉุกเฉินจากทุกภาคของประเทศไทย โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนจาก 65 จังหวัด รวมทั้งหมดจำนวน 798 คน เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม 2555 – ธันวาคม 2556

เครื่องมือวิจัย ได้แก่แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในการเป็นนักปฏิบัติการคุณภาพสูงของผู้ใช้บัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบน และสถิติ Chi-Square

โครงการวิจัยนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง รหัสโครงการ RP 002/2555 ผู้วิจัยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัย โดยอธิบายวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย ข้อมูลต่างๆ คณะผู้วิจัยเก็บไว้เป็นความลับ การเผยแพร่ผลการวิจัยจะนำเสนอเป็นทางวิชาการเท่านั้น

ผลการศึกษา

กราฟที่ 1 ระดับความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตในการเป็นนักปฏิบัติ

กราฟที่ 2 การคุณภาพสูง สาขาเวชกิจฉุกเฉิน ตามอัตลักษณ์บัณฑิต และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในการเป็นนักปฏิบัติการคุณภาพสูงเกิดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา และ ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในการเป็นนักปฏิบัติการคุณภาพสูงมีดังนี้ 1) ด้านความรู้ ได้แก่ อายุ ตำแหน่งงานปัจจุบัน และระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งงานปัจจุบัน 2) ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ ระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งงานปัจจุบัน และ 3) ด้านการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ อายุ

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ตัวแปรส่วนบุคคลกับระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ด้านความรู้			χ ²	P-value
	ปานกลาง จำนวน(ร้อยละ)	มาก จำนวน(ร้อยละ)	มากที่สุด จำนวน(ร้อยละ)		
เพศ (N=768)				4.66	0.097
ชาย	21 (10.3)	106 (52)	77 (33.7)		
หญิง	33 (5.9)	299 (53.0)	232 (41.1)		
อายุ(ปี) (N=767)				19.21	0.004
20-29	20 (14.5)	62 (44.9)	56 (40.6)		
30-39	14 (7.3)	99 (51.6)	79 (41.1)		
40-49	13 (4.1)	169 (54.2)	130 (41.7)		
>=50	7 (5.6)	75 (60.0)	43 (34.4)		
หน่วยงานที่ปฏิบัติในปัจจุบัน (N=748)				4.13	0.845
โรงพยาบาลศูนย์	3 (3.3)	51 (56.7)	36 (40.0)		
โรงพยาบาลทั่วไป	6 (9.2)	33 (50.8)	26 (40.0)		
โรงพยาบาลชุมชน	25 (7.8)	167 (22.3)	129 (17.2)		
โรงพยาบาลเอกชน	12 (6.3)	106 (55.5)	73 (38.2)		
อื่นๆ	6 (7.4)	39 (48.1)	36 (4.8)		
ตำแหน่งงานปัจจุบัน (N=689)				24.09	0.001
หัวหน้าห้องอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน	5 (4.7)	70 (66.0)	31 (29.3)		
หัวหน้าห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน-หน่วยกู้ชีพ	2 (2.8)	34 (48.6)	34 (48.6)		
หัวหน้าหน่วยกู้ชีพ	14 (5.8)	141 (58.2)	87 (35.9)		
อื่นๆ	27 (10.0)	118 (43.5)	126 (46.5)		
ระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งงานปัจจุบัน (N=718)				16.36	.003
1-10	42 (9.4)	219 (49.2)	184 (41.3)		
11-20	5 (3.0)	106 (62.7)	58 (34.3)		
>20	3 (2.9)	56 (53.8)	45 (43.3)		

สรุป อภิปราย ประโยชน์จากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสาขาเวชกิจฉุกเฉิน ให้มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และตามอัตลักษณ์บัณฑิตของสถาบันพระบรมราชชนก ตลอดจนเป็นแนวทางการกำหนดมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร โดยให้มีการเพิ่มหน่วยกิตหรือเพิ่มหัวข้อการเรียนการสอนทางด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านจิตบริการ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักปฏิบัติการคุณภาพสูง สาขาเวชกิจฉุกเฉินตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างและผู้ประสานทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง สถาบันพระบรมราชชนก สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัยในครั้งนี้